

Uzaktan Yabancı Dil Eğitiminde Açık Kaynak Yazılım Uygulaması

Yrd. Doç. Dr. Evrim Genç Kumtepe¹, Mutlu Korkmaz², Mesut Aydemir³, Yakup Karakurt⁴

¹ Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Eskişehir

² Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Eskişehir

³ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Eskişehir

⁴ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Eskişehir

evrimgenc@gmail.com, korkmazmutlu@gmail.com, mesutaydemir@gmail.com, karakurt@gmail.com

Özet: Yabancı dil eğitimi gerek küresel gerekse yerel anlamda sosyal, iş ve akademik alanlarda gittikçe önem kazanmaktadır. Teknolojide meydana gelen gelişmelerle birlikte bireylerin zaman ve mekan kısıtı olmadan bilgiye erişimlerinin kolaylaştığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda, gerek kişisel gerekse mesleki açılardan kendilerini geliştirmek isteyen bireyler için teknoloji destekli içerikler cazip hale gelmektedir. Bu çalışmada, Türkiye'de akademik alanda çalışma yapmak isteyen bireylerin yabancı dil bilgilerinin belirlendiği sınavlardan biri olan Üniversiteler Arası Kurul Yabancı Dil Sınavı (ÜDS) sınavına yönelik hazırlanmış çevrimiçi kurs uygulaması, kuramsal temel, kullanılan yöntem ve araçlar açısından değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler: Yabancı Dil Eğitimi, İnternet, Açık Kaynak Yazılım, Öğrenme Yönetim Sistemi, Çevrimiçi Görüntülü Görüşme

Open Source Practice in Distance Foreign Language Teaching

Abstract: In terms of both global and local aspects, foreign language education has increasingly been gaining importance in social, business and academic fields. It can be added that with the technological developments, access to information regardless of the time and place constraints has become easier. In this context, technologically supported contents have become attractive for the individuals who want to improve themselves not only colloqually but also personally. In this study, an online language course which prepares the participants for an English proficiency exam (ÜDS) will be evaluated in terms of practice, theoretical background, methodology and the tools used.

Key Words: Foreign Language Education, the Internet, Open Source Software, Learning Management System, Online Video Conferencing

1. GİRİŞ

Bilgi ve İletişim Teknolojilerindeki (BİT) hızlı gelişmeler, kendi dinamikleri içinde de pek çok değişikliğe neden olmuş, bu değişiklikler eğitim alanına da fazlasıyla yansımıştır. Başka bir deyişle, eğitim dünyası hızlı bir değişimin içindedir. İnternet ve bilgi teknolojilerindeki değişimler de öğrenme stratejilerinin önemli parçalarından biri haline gelmiştir (Ryan, Scott, Freeman ve Pattel, 2000).

Bir önceki yüzyılın son çeyreğine kadar, üniversitede alınan eğitim bireyin hayatının geri kalanında kendisine yetecek düzeydeydi. Ancak, BİTdeki değişimler bu durumun değişmesine ve "yaşam boyu öğrenme" kavramının ortaya çıkmasına neden oldu. Yaşam boyu öğrenmenin ortaya koyduğu "bilgiye her zaman ve her yerden ulaşma" temel prensibi, öğrenme ortamlarında değişimlere gidilmesini zorunlu kılmıştır.

BİT'deki bu hızlı ilerlemeler, tüm öğrenme ortamlarına olduğu gibi, yabancı dil öğrenme ortamlarına da yansımış, bu ortamların yapısının teknoloji ile desteklenmesi ve teknolojilerin bu ortamlara adapte edilmesini mümkün kılmıştır. Yakın gelecekte, yabancı dil öğrenme ortamları tamamen teknoloji

tabanlı olarak ortaya çıkacağını söylemek yanlış olamayacaktır. Bunun en önemli kanıtlarından biri de, basılı materyal yayınlayan çok sayıda yayın evi, bu materyalleri "çevrimiçi" (online) ulaşılabilir hale getirmektedir. Dil eğitimi sunan kurumlar, yukarıda bahsedilen değişimleri mutlaka göz önünde bulundurmalı, mevcut sistemlerini gözden geçirmeye hazır olmalıdırlar.

BİT alanındaki çalışmalara bakıldığında, İnternetin öğretme ve öğrenme aracı olarak kullanılmasının çok sayıda faydasının olduğu görülmektedir. Carrier (1997) İnternetin hem öğrenen hem de öğretene üzerindeki motivasyonu arttırdığını vurgularken; Ortega (1997), Singhal (1997) ve Warshaeur (1996) katılımı arttırdığına dikkat çekmişlerdir. Dahası, Felix (1998) ve (1999) ve Singhal (1997) İnternetin etkileşimi üst düzeye çıkardığından bahsetmiş, Carrier (1997), Leloup ve Ponterio (1995), Osuna ve Meskill (1995) İnternet aracılığıyla yabancı dil öğrenenlerin hedef dile yoğun bir şekilde maruz kaldıklarını vurgulamışlardır.

Aydın (2011) Açık ve Uzaktan Öğrenmeye yönelik ilginin nedenlerini kurumsal nedenler ve ülke gereksinimleri biçiminde iki boyutta ele almıştır. Kurumsal boyuttaki 6 nedeni; erişimi yaygınlaştırmak, öğrencilere esneklik sağlamak, maliyetleri düşürmek, farklı pazarlara ulaşmak, yeni teknolojileri ve yöntemleri uyarlamak olarak belirtmiştir. Ülke boyutunda ise kolaylık ya da esneklik ve zorunluluk olmak üzere iki boyutta ele almıştır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygın hale gelmesi ile bilgisayar destekli dil eğitiminin sadece bilgisayar programlarının kullanımı ile sınırlı olmaktan çıkıp İnternet ve Web tabanlı araçların kullanılması şekline dönüştüğü söylenebilir. İnternet ve iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler 1990'lı yıllarda teknoloji destekli dil öğrenimi kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Dudeney ve Hockly, 2007).

Teknolojinin dil eğitiminde kullanılması ile ilgili yapılan çalışmalarda dikkat çeken bir nokta bilgisayar ortamı eğitimin yüz yüze dil eğitimi ile birleştirmenin yararlarını ortaya koymaktadır (Kern, 1995; Kinginger, 1998; Abrams, 2003, Posa, 2005).

Tüm bu bahsedilen konuların ışığında, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (ESOGUSEM), Türkiye'de akademik alanda çalışma yapmak isteyen bireylerin yabancı dil bilgilerinin belirlendiği sınavlardan biri olan Üniversiteler Arası Kurul Yabancı Dil Sınavına (ÜDS) yönelik çevrimiçi bir kurs açma çalışmalarına başlamıştır. Katılımcılara düşük maliyetli ve nitelikli bir içerik sunma amacıyla kursta kullanılacak yazılımların açık kaynak kodlu yazılımlar olmasına karar verilmiştir. Wikipedia'yada açık kaynak kod "*üretim ve geliştirmede açık kaynak (Open source), son ürünün tasarımı ve uygulama detayları için erişimi ve ücretsiz yeniden dağıtımı teşvik eden bir Felsefe ya da Pragmatik Yöntembilim*" ve "*...genellikle programcının kodu geliştirerek ve değişiklikleri topluma paylaşılarak ortak çabayla oluşturulur. Açık kaynak teknolojik toplum içinde şirketlerin sahipli yazılımlarına karşı oluşturulmuştur*" şeklinde açıklanmaktadır.

Bu amaçla kursun sunulduğu sistem, eğitim felsefesi sosyal yapılandırmacılık temeline dayanan açık kaynak kodlu Moodle® öğrenme yönetim sistemi ile çevrimiçi görüntülü görüşme yapılmasına olanak tanıyan yine açık kaynak kodlu Openmeetings® video konferans yazılımlarını temel almaktadır. Söz edilen bu iki yazılım açık kaynak kodlu yazılıma sahip Ubuntu® işletim sistemi üzerine kurulmuştur. Moodle® 223 farklı ülkede, 72.096 kayıtlı site, 6.878.305 kurs ve 63.951.358 kullanıcı tarafından kullanılan bir Öğrenme Yönetim Sistemidir (ÖYS). Bu çalışmada Moodle öğrenme yönetim sisteminin tercih edilmesinin nedenleri şu şekilde sıralanabilir:

- Açık kaynak kodlu olması
- Geliştiricilerinin çokluğundan dolayı zengin bir eklenti içeriğine sahip olması
- Türkçe dil desteği olması
- Kolay modifiye edilebilmesi
- Yabancı dil eğitimi için yararlı araçlar içermesi (örneğin sözlük)

Uygulamada ayrıca eşzamanlı olarak düzenlenen çevrimiçi derslerde de açık kaynak kodlu bir video konferans yazılımı olan *Openmeetings* kullanılmıştır. Openmeetings uygulaması Moodle ile entegre bir şekilde çalışabilen, mikrofon ve kameranın kullanılabilirdiği, ekran ve dosya paylaşım desteği sağlayan, aynı zamanda derslerin kayıt edilebilmesine olanak tanıyan bir yazılımdır. Bu çalışmada Openmeetings çevrimiçi görüntülü görüşme uygulamasının tercih edilmesinin nedenleri şu şekilde sıralanabilir:

- Açık kaynak kodlu olması
- Öğrenme yönetim sisteminin (Moodle) kullandığı port (80) dışında portlar (5080 ve 1935) kullandığı için aynı sunucu üzerinde öğrenme yönetim sistemi ile birlikte kullanılabilmesi
- Her kullanıcının beyaz tahta ayarını kendine göre yapabilmesi
- Türkçe dil desteği olması
- Dersleri kayıt edebilme özelliği

Açık kaynak koda sahip Moodle ve Openmeetings yazılımlarının entegre bir şekilde kullanıldığı benzer bir çalışma Şen ve diğerleri (2010) yılında yapılmış olmasına rağmen bu çalışma kullanılan sunucu işletim sistemi, hedef kitlesi ve yararlanılan Internet alt yapısı özelliklerinden dolayı farklılık göstermektedir.

2. ÇALIŞAMADA KULLANILAN ARAÇLAR

2.1. Sunucu işletim sistemi

Sunucu yazılımı olarak tamamen ücretsiz olan ve uzun süre desteği (Long Term Support) olan Ubuntu 12.04 x64 Server işletim kurulmuştur. Diğer Linux dağıtımları arasında Ubuntu yazılımının seçilmesinin nedeni veri havuzunun (repository) oldukça geniş olması ve kullanılması planlanan öğrenme yönetim sistemi (Moodle) ve çevrimiçi görüntülü görüşme yazılımı (Openmeetings) kurulumu için gerekli paketlerin Ubuntu'nun veri havuzlarında var olması ve bu özelliğin söz edilen yazılımlarının kurulumunun kolaylaştırması olarak açıklanabilir.

2.2. Kursun Hedef Kitlesi

Kursun hedef kitlesi Üniversiteler Arası Kurul Yabancı Dil Sınavına (ÜDS) yabancı dil sınavına girip 65 ve üstü puan alması gereken akademisyenler ile lisansüstü çalışma yapmak için bu sınavdan 50 ve üzeri puan almak isteyen katılımcılardan oluşmaktadır. Kurs tamamen çevrimiçi ortamda verildiği için 15 farklı ilden katılımcılar kursu takip etmiştir.

2.3. Yararlanılan Internet Alt Yapısı

Kursun hedef kitlesi ve amacından dolayı Internet alt yapısı olarak Ulaknet tarafından sağlanan hizmet kullanılmamıştır. Ulaknet alt yapısı Türkiye'deki üniversitelere tamamen akademik amaçlı çalışmalarda kullanılmak üzere tahsis edilmiş olduğundan ve sürekli eğitim merkezi bünyesinde

düzenlenen bu kursta bir gelir elde edildiğinden dolayı özel bir firmadan sunucu ve Internet hizmeti kiralama yoluna gidilmiştir. Sunucunun donanımsal ve yararlanılan Internet bağlantı özellikleri Tablo 1'deki gibidir:

Intel Xeon Quad-Core E3-1270 Hyper-Threading
8192 MB UDimm Bellek
2x 1024 GB Sata, Hardware RAID 1
20 Mbit/s upload
/30 IP Adresi (1 Kullanılabilir IP)

Tablo 1- Kullanılan sunucu ve Internet bağlantısının özellikleri

3. UYGULAMA

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi bünyesinde çevrimiçi ortamda ÜDS kursu çalışmaları için yabancı diller bölümünde görevli öğretim elamanları tarafından çalışmalar 2012 Nisan ayında başlatılmıştır. Bu çalışma içerik geliştirme ve geliştirilen bu içeriğin katılımcılara sunulması için kullanılacak araçların kurs için hazır hale getirilmesini kapsamaktadır.

Tablo 2'de görüldüğü gibi düzenlenen kurs 5 hafta olarak planlanmış ve kurs ile ilgili bilgilendirme hedef kitleye sosyal medya ve eposta aracılığı ile duyurulmuştur. Kurs 03 Eylül 2012-05 Ekim 2012 tarihleri arasında aşağıdaki tabloda belirtilen gün ve saatlerde canlı ders olarak gerçekleştirilmiştir. Kurstaki her bir sanal sınıf için 16, toplamda 64 kişinin katılması hedeflenmiş, kursa farklı illerden 57 kişi katılmıştır.

Kurs başlangıç ve bitiş tarihleri	Toplam canlı ders saati	Ders günleri	Ders saatleri
03 Eylül - 5 Ekim 2012	30 saat	Pazartesi-Perşembe	19:00-21:30 21:30-00:00
03 Eylül - 5 Ekim 2012	30 saat	Salı-Cuma	19:00-21:30 21:30-00:00

Tablo 2. ESOĞÜSEM tarafından düzenlenen online ÜDS kurs programı

Şekil 1'de görüleceği gibi, sistem 10 dersten oluşmaktadır. Her bir dersin içeriğinde, ÜDS'de sorulan soru tipleriyle ilgili konu anlatım videoları, örnek soru çözüm videoları, kelime bilgisi, dilbilgisi ve okuma becerileri bölümleri bulunmaktadır. Katılımcıların birbirlerine ve öğretilere sorular sorabilecekleri bir forum bölümü de mevcuttur. Ders içerikleri, çevrimiçi olarak kullanılan Longman Sözlük ve New Idioms uygulamalarıyla da desteklenmektedir. Her bir dersin altında yer alan konularla ilgili alıştırmalar ve çoktan seçmeli sorular ise özgün sorulardan ve içerik yöneticileri tarafından hazırlanan özgün sorulardan oluşmaktadır. Katılımcılar canlı dersler dışındaki etkinliklere 7/24 ulaşabilmişlerdir.

Giriş Seviye Tespit Sınavı Kelime Bilgisi Dil Bilgisi Okuma Becerileri İngilizce-Türkçe Çeviri Çevrimiçi Görüntülü Görüşme Çay&Kahve Molası Sıkça Sorulan Sorular

Ana Sayfa ► Derslerim ► D01 ► Kelime Bilgisi

Ders 01 İlerleme Durumu

Ders 01 İngilizce-Türkçe Çeviri 01
Kısa Sınav bitirdi

< Previous

Son Haberler
(Henüz haber gönderilmemiş)

Gezinme
Ana Sayfa
Benim sayfam
Site sayfaları
Profilim
Derslerim
D01
Katılmolar
Giriş
Seviye Tespit Sınavı
Kelime Bilgisi
Kelime Bilgisi Soruları
Dil Bilgisi
Okuma Becerileri
İngilizce-Türkçe Çeviri
Çevrimiçi Görüntülü Görüşme
Çay&Kahve Molası
Sıkça Sorulan Sorular
D02
D03
D04
D05
D06
D07
D08
D09
D10

Açıklamalar

- Aşağıdaki konu anlatımı videosunu izleyiniz.
- Konu ile ilgili alıştırmalar yapmak için üst menüde konu adı (örneğin Kelime Bilgisi) üzerinde fareni kısa bir süre beklettikten sonra aşağıdaki resimde görüldüğü gibi açılan sarkık menüden yapmak istediğiniz alıştırmayı seçebilirsiniz.

ust_menu

Akademik kelime dağarcığı
Sık kullanılan Cümle içinde ↔ eşyakin anlamlılar
Kelime öbeği (phrase)
Kelime defteri

LENGMAN DICTIONARIES ONLINE

Your Ip: 88.231.148.234

New Idioms

Make a good fist
If you make a good fist of something, you do it well.

Take up the reins
If you take up the reins, you assume control of something: an organization, company, country, etc. (Take over the reins is also used.)

Meet your Waterloo
There was a battle in Waterloo, in present-day Belgium on June 18th, 1815, which Napoleon lost. If someone has "met their Waterloo", it means they have been defeated or met their death.

Get hitched
If you get hitched, you get married.

Billy Wind
If the wind is so strong it is howling, one might say, "Wow, can you hear Billy Wind out there?" (Jack Frost.)

Yaklaşan Olaylar

Yakın zamanda olay yok
Takvime git...
Yeni Olay...

Şekil 1 : ESOGUSEM Çevrimiçi ÜDS Kursundan Ekran Görüntüsü

Ayrıca, öğrencilerin canlı derslere katılmaları için Openmeetings çevrimiçi görüntülü görüşme aracı gerekli ayarların yapılmasından sonra ders yönetim sistemi Moodle'a entegre bir şekilde çalışır hale getirilmiş ve ders içinde bağlantı verilerek kullanıma sunulmuştur (Şekil 2). Canlı derse katılmayan öğrencilerin kaçırdıkları dersleri izleyebilmeleri için Openmeetings yazılımında kaydedilen derslere de bağlantılar verilmiştir.

Kullanıcılar Dosyalar

Kararatta

Kararatta

Full-Fit 79

Fear of flying refers to a level of anxiety so great that a person refuses to travel (18) — air or finds doing so extremely distressing. Experts estimate that at least 10% of Americans have such a phobia. They worry that they will crash or even die of their own fear. In extreme cases, an individual suffers a panic attack: a sudden feeling of intense anxiety that is often (19) ---- by shortness of breath, chest pain, nausea and dizziness. (20) ---- intense fear may prevent a person from travelling to distant destinations on vacation. Also, it (21) ---- with the careers of those who have to travel for their jobs. Fortunately, fear of flying can usually be helped by treatments such as hypnosis. (22) —, the most effective technique involves forcing a patient to face what he or she fears the most: flying in a plane.

21.
A) ought to interfere B) can interfere C) had to interfere
D) must interfere E) used to interfere

Properties

Sohbet

Sevda Birdir way 3 e arka arkaya 20:15
Yurdağül Kılıç efendim 20:17
Yurdağül Kılıç yok hocam 20:17
Yurdağül Kılıç sanırım memlekette gitti

gönder

RTL

Şekil 2. ESOGUSEM Çevrimiçi ÜDS Kursu Canlı Ders Ekran Görüntüsü

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada çoğu akademisyen olan farklı illerden katılımcılara İnternet ortamında ÜDS sınavına hazırlama kursu tümü açık kaynak kodlu yazılımlar ve kiralanan sunucu ve İnternet hizmeti ile verilmiştir. Kullanılan sistemlerin açık kaynak kodlu olması kurs için gerekli yazılımsal düzenlemelerin yapılabilmesini mümkün kılmıştır.

Kullanılan araçlardan Openmeetings çevrimiçi görüntülü görüşme aracının Sohbet modülünün beyaz tahta modülünün altında olmasının ders sırasında yazılan mesajların takip edilebilirliği açısından dezavantaj oluşturduğu görülmüştür. Sohbet menüsünün dikey olarak sağ ya da sol tarafta daha çok mesajın görüntülenmesini sağlayacak şekilde olmasının daha iyi olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca, bazı katılımcıların gerek donanımsal gerek İnternet hizmetleri ve alt yapıdan kaynaklanan (örneğin 3G ile yapılan bağlantılar ve sınırlı İnternet paketi gibi) sorunlardan dolayı canlı dersleri takip etmekte sorun yaşadıkları görülmüştür. Çevrimiçi görüntülü görüşme yazılımının katılımcı tarafından verimli bir şekilde kullanılması için önerilen bağlantı oranları 1Mbps indirme (download) ve 0.5 Mbps gönderme (upload) olarak bildirilmektedir (<http://code.google.com/p/openmeetings>).

Bu uygulama sonucunda elde edilen bulgular ışığında ortalama 60 kişilik bir katılımcı grubu için Tablo 2’de belirtilen özelliklerde donanım ve İnternet hizmeti ve açık kaynak kodlu yazılımlar yeterli olmakla birlikte daha fazla sayıda hedeflenen gruplar için başta İnternet bant genişliği olmak üzere diğer donanımsal özelliklerin artırılmasının gerekebileceği düşünülmektedir.

5. KAYNAKLAR

Aydın, C. H. (2011). Açık ve Uzaktan Öğrenme: Öğrenci Adaylarının Bakış Açısı. Pegem Yayınları, Ankara

Abrams, Z. (2003). “The Effect of Synchronous and Asynchronous CMC on Oral Performance in German”. The Modern Language Journal, 87, 157-167.

Carrier, M. 1997 “ELT online: The rise of the İnternet”, ELT Journal, 51/3. URL: <http://eltj.oxfordjournals.org/cgi/reprint/51/3/279.pdf> Erişim tarihi: 14.11.2012

Dudeney, G. ve Hockly, N. (2007). *How to Teach English with Technology*. Pearson Education Limited, Malaysia.

Felix, U. (1998). “Virtual language learning: potential and practice”. ReCALL Journal, 10(1), 53–58. URL: <http://www.eurocall-languages.org/recall/pdf/rvol10no1.pdf> Erişim tarihi: 15.11.2012

Kern, R. G. (1995). “Restructuring classroom interaction with networked computers: Effects on quantity and characteristics of language production”. The Modern Language Journal, 79, 457-476

Kinginger, C. (1998). “Writing on networked computers: Effects on ESL Writer Attitudes and Apprehension”. Asian Journal of English Language Teaching, 6, 85-92

LeLoup, J. W. ve Ponterio, R. (1995). “Addressing the Need for Electronic Communication in Foreign Language Teaching”. In Richard Steinfeldt, Ed., _Educational Technologies, monograph of the New York State Council of Educational Associations; 39-54. URL: <http://www.cortland.edu/flteach/articles/nyscea.html> Erişim tarihi: 24.11.2012

Osuna, M., ve Meskill, C. (1998). “Using the world wide web to integrate Spanish language and culture: a pilot study”. URL: <http://ilt.msu.edu/vol1num2/pdf/article4.pdf> Erişim tarihi: 21.10.2012

Ortega, L. (1997). *Processes and outcomes in networked classroom interaction: defining the research agenda for L2 computer-assisted classroom discussion*. *Language Learning and Technology*, 1(1), 82–93.

Posa, M. I. C., (2005). *The Effects of Asynchronous Computer Voice Conferencing on Learners' Anxiety When Speaking a Foreign Language*.

Ryan, S.; Scott, B.; Freeman, H. ve Patel, D. (2000). *A changing context- education and the internet*. In: *The virtual university. The internet and resource based learning*. London: Kogan Page, pp. 7-28.

Singhal, M. (1997). "The Internet and foreign language education: benefits and challenges". *The Internet TESLJournal*, III (6). URL: <http://iteslj.org/Articles/Singhal-Internet.html> Erişim tarihi: 14.12.2012

URL: <http://nflrc.hawaii.edu/NetWorks/NW01.pdf> Erişim tarihi: 29.11.2012

URL: <http://moodle.org> Erişim tarihi: 17.11.2012

URL: <http://code.google.com/p/openmeetings/> Erişim tarihi: 17.11.2012

URL: <http://www.wikipedia.org> Erişim tarihi: 12.11.2012

Warschauer, M. (1996). "Motivational aspects of using computers for writing and communication".